

OBSAH

G 1. Pevnost a výpočet svarových spojů (Prof. Ing. Dr F. Faltus)	13
1.1 Svary tavné	13
1.11 Rozdělení napětí ve svarových spojích a únosnost při statickém namáhání	17
1.12 Dovolené namáhání	17
1.13 Výpočet svarových spojů	19
1.131 Tupé svary	19
1.132 Koutové svary	19
1.133 Děrové a žlábkové svary	21
1.134 Vzorce pro často se vyskytující spoje	21
1.14 Namáhání na únavu	22
1.141 Mez únavy svarového kovu	42
1.142 Mez únavy svarového spojení	42
1.143 Mez únavy tupých svarů	43
1.144 Mez únavy koutových svarů	44
1.145 Mez únavy děrových a žlábkových svarů	44
1.146 Vliv návarů na mez únavy	44
1.147 Příklady výsledků zkoušek	45
1.148 Vliv způsobu zatížení a pevnosti materiálu	49
1.149 Vliv vlastních pnutí	50
1.15 Prostředky ke zvýšení meze únavy	52
1.151 Obrobení povrchu	52
1.152 Zvláštní zpracování povrchu	53
1.153 Tepelné zpracování po svaření	55
1.16 Výpočet svařovaných spojů na únavu	57
1.2 Odporové svary tupé	61
1.21 Pevnost tupých svarů	61
1.22 Výpočet a návrh tupých svarů	62
1.3 Svary bodové, výstupkové a švové	62
1.31 Rozměry a pevnost svarových bodů	62
1.32 Pevnost bodových spojů	69
1.33 Výpočet a dovolené namáhání svarů	72
1.34 Únosnost bodových svarů při namáhání na únavu	74
1.35 Spoje výstupkové a bradavkové	76
1.36 Spoje švové	77
G 2. Navrhování svařovaných konstrukcí (Prof. Ing. Dr F. Faltus)	78
2.1 Výkresy a značení svarů na výkresech	78
2.11 Značení svarů podle ČSN 1235-1939	78
2.12 Značení svarů v SSSR podle GOST 5263-50	87
2.2 Přehled spojů	87
2.3 Detaily spojů u svařování tavného	91
2.31 Spoje tupé	91

2.32	Spoje tvaru T a spoje křížové	95
2.33	Spoje rohové	97
2.34	Spoje přeplátované	99
2.35	Spoje obrubové a přehybové	100
2.36	Spoje přerušované a průběžné	100
2.4	Detaily spojů při svařování odporovém	101
2.41	Svařování na tupo	101
2.42	Svařování výstupkové a bradavkové na lise	103
2.43	Svařování bodové	106
2.44	Svařování švové	110
2.5	Tvary svařovaných konstrukcí	111
2.51	Konstrukční zásady	111
2.52	Konstrukce deskové a příhradové	114
2.53	Konstrukce komůrkové	119
2.54	Konstrukce skořápkové	122
2.55	Konstrukce svařené z jednotlivých odlitek, výkovků atd.	125
2.56	Konstrukce kombinované z různých materiálů	128
2.561	Kombinace s odlitky a výkovky	128
2.562	Spražené konstrukce ocelobetonové	130
2.57	Konstrukce částečně svařované a částečně nýtované	132
2.58	Konstrukční „vruby“	133
2.6	Detaily svařovaných konstrukcí	137
2.61	Konstrukce plnostěnné	137
2.611	Průřezy svařovaných nosníků	137
2.612	Obrys nosníku	139
2.613	Přizpůsobení průřezu průběhu momentu	139
2.614	Připojení pásnice ke stěně	140
2.615	Výztuhy	141
2.616	Stykování	143
2.617	Příklady	147
2.62	Konstrukce příhradové	149
2.63	Konstrukce z váleovaných nosníků	154
2.631	Spojení váleovaných nosníků	154
2.632	Použití úpalků z váleovaných nosníků	158
2.633	Prolamované nosníky	158
2.64	Konstrukce trubkové	164
2.641	Styk trubek stejných průřezů	164
2.642	Styk trubek různých průřezů	166
2.643	Připojení svislic a diagonál u příhradových a rámových konstrukcí	166
2.65	Konstrukce namáhané na únavu	168
2.66	Uspořádání podrobností s ohledem na svarové pnutí a deformace	176
2.67	Návary	182
	Seznam literatury	182
G 3.	Výpočet tlakových nádob (Doc Ing. Dr J. Němec)	187
3.1	Všeobecné pokyny	187
3.11	Důležitost podrobného výpočtu svařovaných nádob	187
3.12	Volba materiálu	187
3.13	Způsob pevnostního výpočtu svařovaných tlakových nádob a kotlů	197

3.2 Válcové pláště nádob	202
3.21 Základní vzorce	202
3.22 Vliv přesnosti výroby na pevnost válcového pláště	204
3.23 Výpočet válcového pláště s hrdly a pevnost tvarovek	205
3.24 Vliv přírubových spojů na pevnost válcového pláště	213
3.25 Vliv připojení rotačních členů na pevnost válcového pláště	217
3.3 Výpočet rotačních členů s přivařenými hrdly	220
3.4 Trubky a potrubí	226
Seznam literatury	228
H 1. Jednoduché strojní součásti (Prof. Ing. Dr F. Faltus)	229
H 2. Svařování v elektrotechnice (Ing. J. Jedlička)	242
2.1 Statory točivých strojů	242
2.2 Rotory točivých strojů	245
2.3 Kryty točivých strojů	248
2.4 Transformátory	249
2.5 Svařování elektrických vodičů	255
Seznam literatury	258
H 3. Svařování ve stavbě kolejových vozidel (Ing. O. Šrámek)	259
3.1 Úvod	259
3.2 Důvody pro používání celosvařovaných samonosných vagonových skříní	260
3.3 Profily používané při svařování	262
3.4 Detaily svařovaných vozidel	263
3.5 Výroba	272
3.6 Přípravky	273
3.7 Bodové svařování	275
Seznam literatury	281
H 4. Svařování v konstrukci lokomotiv (Ing. J. Kalčík)	282
4.1 Konstrukční a hospodářské důvody pro užití svařování ve stavbě lokomotiv	282
4.2 Detaily svařovaných lokomotivních kotlů	283
4.3 Detaily svařovaných lokomotivních rámu	288
Seznam literatury	293
H 5. Svařování součástí železničního svršku (Prof. Ing. Dr F. Klimeš, Ing. J. Svoboda, Ing. Dr J. Špinka)	294
5.1 Úvod	294
5.2 Způsoby svařování kolejnic	294
5.21 Svařování kolejnic termitem	295
5.22 Elektrické svařování na tupo odtevením	298
5.23 Svařování elektrickým obloukem	302
5.24 Tavné svařování plamenem	306
5.25 Pěchovací svařování plamenem	306
5.26 Svařování vysokofrekvenčním proudem	309
5.3 Kontrola svarů kolejnic	310
5.4 Svařováním a navařováním se prodlouží životnost součástí železničního svršku	311
5.41 Svařování kolejnic	311
5.42 Navařování opotřebovaných konců kolejnic	313

5.43	Navarování srdcovek	314
5.44	Svarování prasklých spojek	315
5.45	Navarování opotřeбенých kolejnicových spojek elektrickým obloukem	316
5.46	Oprava hřebů elektrickým navářením	316
5.47	Využití ocelových prazců	316
5.5	Svarování při výrobě výhybek	318
5.51	Výroba klínů srdcovek svařováním z kolejnic	318
	Seznam literatury	321
H 6.	Výroba ocelových svařovaných trubek (Ing. J. Burda)	324
6.1	Svarování v peci na tupo	327
6.2	Výroba trubek způsobem Fretz—Moon	328
6.3	Trubky svařované vodním plynem	329
6.4	Trubky svařované obloukem pod tavídem	330
6.5	Trubky svařované elektrickým odporem na tupo odtavením	331
6.6	Trubky svařované elektrickým odporem na tupo pýchováním	332
6.7	Trubky svařované plamenem	334
6.8	Trubky svařované elektrickým obloukem	335
6.9	Trubky svařované indukci (vysokofrekvenčním proudem)	336
6.10	Spirálově svařované trubky	336
	Seznam literatury	337
H 7.	Svarovaná potrubí (Ing. J. Jedlička)	338
7.1	Nízkotlaková potrubí (do Jt/6)	340
7.2	Potrubí pro hydraulická zařízení	340
7.3	Dálková potrubí	342
7.31	Navrhování dálkových potrubí	342
7.32	Kladení a svařování dálkových potrubí	345
7.33	Zkoušení	347
7.4	Potrubí hydroelektráren	348
7.41	Navrhování	348
7.42	Materiál	349
7.43	Výroba, svařování při montáži	351
7.5	Potrubí pro parní centrály a chemický průmysl	351
7.51	Výpočet tloušťky stěn trubek	351
7.52	Materiály pro potrubí parních centrál a chemického průmyslu	356
7.53	Konstrukční detaily svařovaných spojů	368
7.54	Svarování	376
7.55	Předehřívání, tepelné zpracování	382
7.56	Konečná úprava	383
	Seznam literatury	384
H 8.	Svarování konstrukcí mostních a pozemního stavitelství (Prof. Ing. Dr F. Faltus)	386
8.1	Předpisy a dovolená namáhání	386
8.11	Navrhování konstrukcí	386
8.12	Provádění	387
8.13	Materiál	387
8.2	Výhody a úspory při svařování	389
8.3	Příklady pozemních a průmyslových staveb	394
8.31	Průmyslové haly	394

8.32 Rámové konstrukce	394
8.33 Těžké jeřábové dráhy	398
8.34 Výškové budovy	400
8.4 Příklady svařovaných mostů	403
8.41 Obloukový most	403
8.42 Silniční most trémový, vyztužený obloukem	408
8.43 Silniční most částečně svařovaný	408
Seznam literatury	408
H 9. Opravy svařováním (Ing. J. Jedlička)	412
9.1 Opravy odlitků ze šedé litiny	412
9.11 Příprava úkosů	413
9.12 Svařování za studena	415
9.121 Svařování plamenem	415
9.122 Obloukové svařování kovovou elektrodou	415
9.123 Svařování za studena elektrodami niklovými a z Monelova kovu	420
9.124 Svařování šedé litiny bimetalickými elektrodami	421
9.125 Svařování šedé litiny bronzem	422
9.126 Obtíže, vzniklé z tuhosti odlitku	423
9.127 Přehled průměrně dosahovaných hodnot	424
9.13 Svařování šedé litiny za horka	425
9.131 Stavba provisorní pece	428
9.132 Elektrody	429
9.2 Opravy odlitků z lité oceli	429
9.3 Opravy odlitků z lehkých kovů a barevných kovů	431
9.4 Opravy ocelových konstrukcí	432
9.41 Vady ve svarech	432
9.42 Opravy rámů lokomotiv	433
9.43 Vytlučené otvory pro lícované šrouby	434
9.44 Opravy poškozených konstrukcí pozemních staveb a mostů	435
9.5 Opravy parních kotlů	436
9.6 Opravy nástrojů	436
9.7 Hranice možnosti oprav svařováním	437
9.8 Bezpečnostní opatření při opravách použitých nádob	438
Seznam literatury	438
I 1. Přehled zkoušek svarů a svařovaných konstrukcí (Ing. Dr. M. Baimler)	439
I 2. Zkoušky bez porušení svarového spoje (2.1 až 2.5 a 2.7 — Ing. Dr. M. Baimler; 2.6 — prof. K. Slonek)	442
2.1 Zkouška prozařováním rtg. paprsky a paprsky gamma	442
2.11 Princip metody	442
2.12 Uspořádání při zkoušení svarů. Způsoby zkoušení	446
2.121 Všeobecně	446
2.122 Zkoušení rovinných svarů	448
2.123 Zkoušení tlakových nádob	448
2.124 Zkoušení svarů na trubkách	448
2.125 Zkoušení jiných typů spojů než tupých svarů	451
2.13 Výklad roentgenogramů a gammagramů	453
2.131 Všeobecně	453
2.132 Vady ve svaru a jejich zobrazení na snímku	453

2.14	Zdroje záření	463
2.141	Rtg. aparatury	463
2.142	Radioaktivní zdroje	465
2.15	Zhodnocení metody	466
2.16	Posouzení svarů na základě roentgenogramu (gammagramu)	467
2.2	Zkoušky elektromagnetickou metodou polévací	467
2.21	Princip metody	467
2.22	Způsoby magnetování	469
2.23	Možnosti a omezení metody	472
2.24	Detekční tekutina	474
2.25	Výklad magnetických indikací	475
2.26	Intensita magnetického pole	475
2.27	Zhodnocení metody	476
2.28	Modifikace magnetické metody polévací — prášková metoda	476
2.3	Zkoušky metodou magneto-fluorescenční	476
2.31	Princip metody a použití	476
2.32	Možnosti a omezení metody	477
2.33	Zhodnocení metody	477
2.4	Zkoušky fluorescenční metodou	477
2.41	Princip metody	477
2.42	Způsob zkoušení	477
2.43	Fluorescenční tekutina a vývojka	478
2.44	Možnosti a omezení metody a výklad indikací	479
2.45	Příklady použití u svařovaných konstrukcí	479
2.451	Velké předměty	479
2.452	Malé předměty	479
2.453	Plátované nádoby	479
2.454	Zjišťování netěsností svarů	480
2.46	Zhodnocení metody	480
2.5	Zkouška barevnou detekční tekutinou	480
2.51	Princip metody	480
2.52	Čisticí, detekční, oplachovací a vyvolávací tekutina	481
2.53	Možnosti a omezení metody a výklad indikací	482
2.54	Zhodnocení metody	482
2.6	Zkouška ultrazvukem	482
2.61	Všeobecně	482
2.62	Princip metody	485
2.63	Způsoby zkoušení	486
2.64	Provádění zkoušek	489
2.65	Výklad ultrazvukových indikací	491
2.66	Možnosti a omezení metody	494
2.67	Ultrazvukový přístroj	494
2.7	Porovnání metod bez porušení materiálu	494
	Seznam literatury	495
I 3.	Mechanické zkoušení svarů (Doc. Ing. J. Dítl)	498
3.1	Úvod	498
3.11	Braní vzorků	498
3.12	Zkoušení	499
3.2	Mechanické zkoušky za normální teploty	499
3.21	Zkouška pevnosti v tahu	499
3.22	Zkouška svarového spoje tahem	508

3.23	Zkouška lámavosti svarového spojení	511
3.24	Zkouška křížová	516
3.25	Zkouška smyková	517
3.26	Zkouška vrubová rázem	517
3.27	Zkoušky stárnutí	520
3.3	Zkoušky tvrdosti	521
3.31	Zkouška podle Brinella	523
3.32	Zkouška tvrdosti podle Rockwella	525
3.33	Zkouška tvrdosti podle Vickerse	527
3.4	Zkoušky mechanických vlastností za vyšších teplot	528
3.5	Zkoušky za nízkých teplot	530
3.6	Technologické zkoušky	530
3.7	Zkoušky svaru betonové výztuže Roxor	531
	Seznam literatury	534
I 4.	Zkoušení svářečů (Prof. Ing. Dr F. Faltus)	536
4.1	Důležitost zkoušek	536
4.2	Zkoušky svářečů podle čs. norem	539
4.21	Rozsah platnosti	539
4.22	Zkouška svářeče	543
4.23	Theoretická zkouška svářeče	543
4.24	Zkouška praktická	544
4.25	Opakování neúspěšných zkoušek	549
4.26	Periodické zkoušky	549
4.27	Vysvědčení svářečů, průkazy a evidence	553
4.3	Zkoušky svářečů betonářské výztuže	553
I 5.	Zkoušení svařovaných konstrukcí (Prof. Ing. Dr F. Faltus)	555
	Seznam literatury	562
J 1	Zdravotní rizika práce svářečů (MUDr M. Šrůtek)	563
1.1	Úvod	563
1.2	Vliv záření	564
1.21	Druhy záření	564
1.22	Viditelné záření	567
1.23	Ultrafialové záření	568
1.24	Infračervené záření	569
1.25	Sálavé teplo	571
1.3	Nebezpečí kouřů, plynů, par a prachů	572
1.31	Vznik kouřů, plynů a prachů	572
1.32	Prach	573
1.33	Plyny	575
1.34	Účinky na svářeče	577
1.4	Průzkum zdraví svářečů	585
1.5	Popálení	588
1.6	Nebezpečí elektrického proudu	588
1.7	Závěr	590
	Seznam literatury	591

OBSAH I. A II. DÍLU

DÍL I.

A. Úvod

1. Historický vývoj
2. Přehled druhů svařování

B. Svařování tavné

1. Svařování slévárenské
2. Svařování thermitem
3. Svařování plamenem
4. Zdroje proudu pro svařování obloukem
5. Svařování elektrodou kovovou
6. Svařování elektrodou uhlíkovou
7. Svařování atomické
8. Svařování v netečném plynu
9. Svařování pod tavidlem
10. Automaty pro svařování obloukem
11. Automaty pro svařování pod tavidlem
12. Zvláštní druhy svařování

C. Svařování tlakem

1. Svařování v ohni
2. Svařování vodním plynem
3. Pěchovací svařování plamenem
4. Pěchovací svařování thermitem
5. Elektrotechnické základy odporového svařování
6. Svařování na tupo elektrickým odporem
7. Svařování bodové
8. Svařování bradavkové
9. Svařování švové
10. Praktické pokyny pro svařování na odporovém lise

DÍL II.

D. Fyzikální a metalurgické základy svařování

1. Fyzikální, chemické a metalurgické základy svařování
2. Svařitelnost ocelí uhlíkových a legovaných
3. Pnutí a deformace
4. Rovnění teplem

E. Přídavný materiál pro tavné svařování

1. Fyzikální a metalurgické základy
2. Svařovací dráty
3. Elektrody
4. Výroba obalených elektrod
5. Československé elektrody
6. Sovětské elektrody

F. Svařování a pájení různých materiálů

1. Svařování ocelí antikoročních a žáruvzdorných
2. Svařování ocelí plátovaných
3. Svařování barevných a lehkých kovů
4. Svařování a pájení litin
5. Pájení
6. Navařování tvrdých povrchů
7. Navařování rychlořezné oceli
8. Stříkání kovů